

Јенс Албум

ЈОВАН СА ПЛАНИНЕ ГАЛЕБОВА

Превела Славица Агатоновић

ОЛИСЕЈА

Београд, 2009.

Кад се родио, Јован је био најлепши, најнежнији, најпаметнији и највеселији дечак на свету. Тако каже његов тата.

„Баш је добро дете“, рекла је његова мама. „Не плаче ноћу, а кад га заголицаш по стомаку, смеје се.“

„Сигурно ће постати нешто изузетно кад порасте“, рекао је тата. „Чувени проналазач или велики научник или истраживач непознатих галаксија.“

„Ма“, рекла је мама, „претерујеш као и обично. Што се мене тиче, само нека буде срећан.“

Јован се не сећа тог времена баш најбоље. Мислио је да је, ваљда, као и сва друга деца.

Јован је одрастао у кући на Планини галебова, високо под облацима, под самим небом. Тамо је било много узбудљивих места за игру: таван са старим намештајем, подрум са мрачним ходницима и пећине. Јован је, ипак, највише од свега волео да лети с мамом или татом. Обожавао је да седи на њиховим раменима и осећа како му ветар мрси косу а у стомаку му затрепери кад погледа надоле. Како је све мало и лепо кад се гледа одозго!

Понекад би одлетели у куповину. Кад би у продавници затекао Сару и њену маму било би још забавније, пошто је Сара била Јованова најбоља другарица. Играли су се жмурке иза полица с конзервама и тркали се гурајући колица. Једном је Сари написао тајно љубавно писмо пастом за зубе по поду. Само, кад их је тата видео то више није било тако тајно. А ни тако забавно.

„С његовог врха можемо да видимо цео свет“, рече Сара.

„И да осетимо како се торањ љуља, пошто страшно дува кад си тако високо“, рече Јован. Док је спуштао последњу коцкицу, изгуби равнотежу и тресну на под у киши коцкица.

Сара и Јован су били нераздвајни. Једног дана у вртићу, Јован је од коцкица правио највиши торањ на свету. Чим га заврши, он и Сара ће се уселити у торањ.

„Опа-ла“, повика смејући се. „Ко шиша торањ, боље да одлетимо у облаке.“

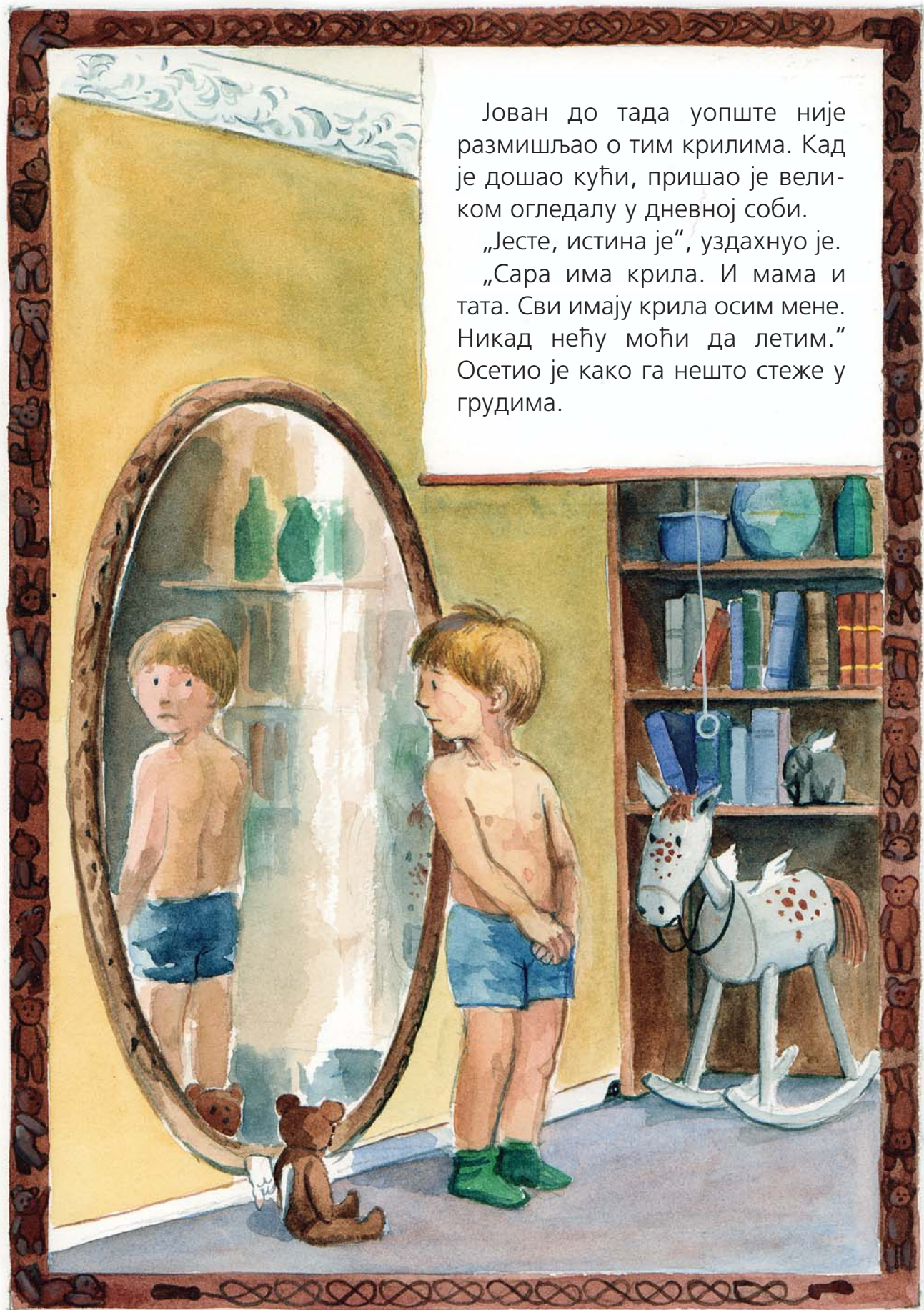
Тада му је Сара рекла оно за крила, оно што га је толико заболело.

„Трапавко“, рекла је, „па, ти стално падаш! Како ћеш ти да летиш? Немаш ни крила!“

Јован до тада уопште није размишљао о тим крилима. Кад је дошао кући, пришао је великом огледалу у дневној соби.

„Јесте, истина је“, уздахнуо је.

„Сара има крила. И мама и тата. Сви имају крила осим мене. Никад нећу моћи да летим.“ Осетио је како га нешто стеже у грудима.

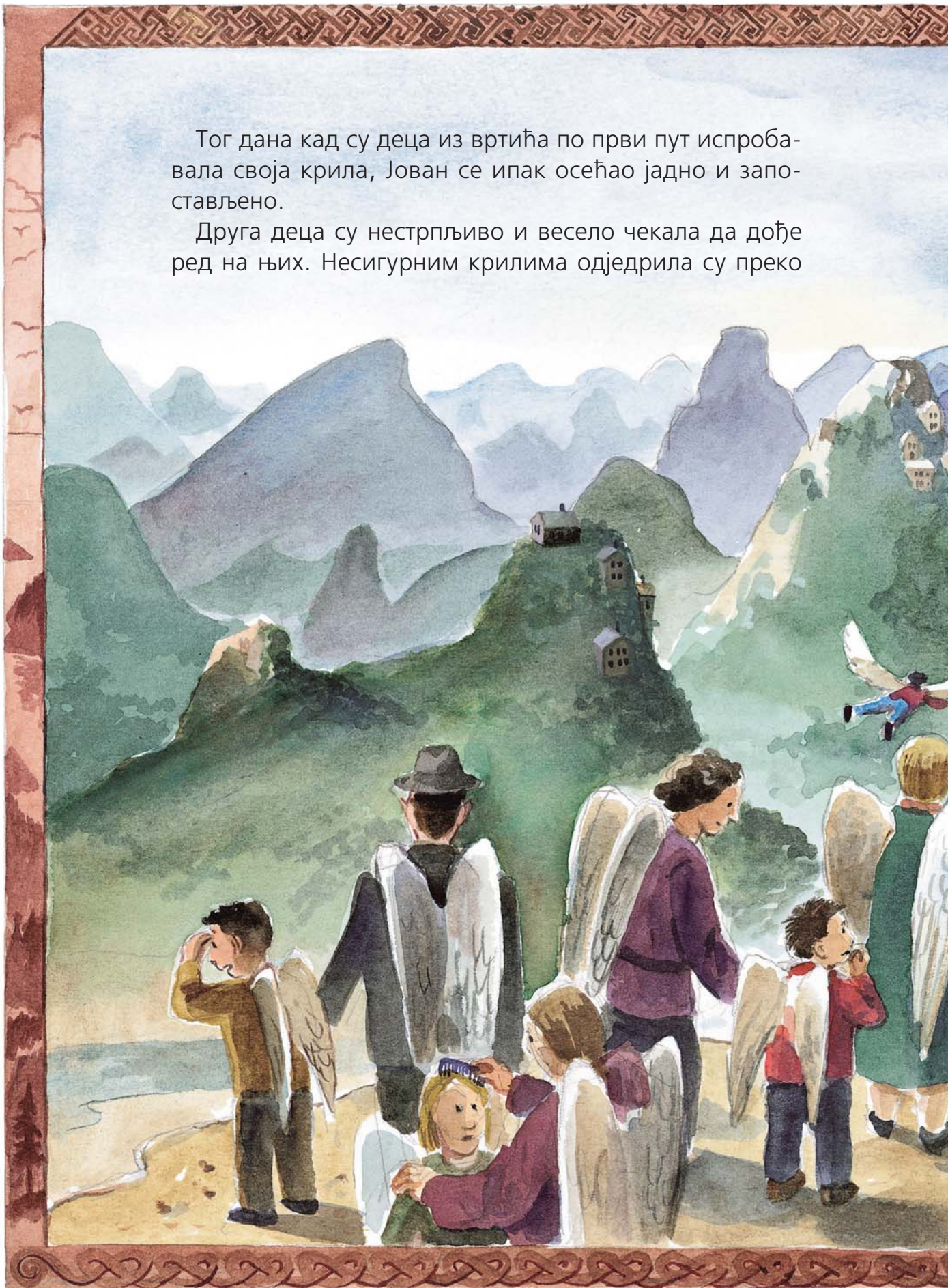

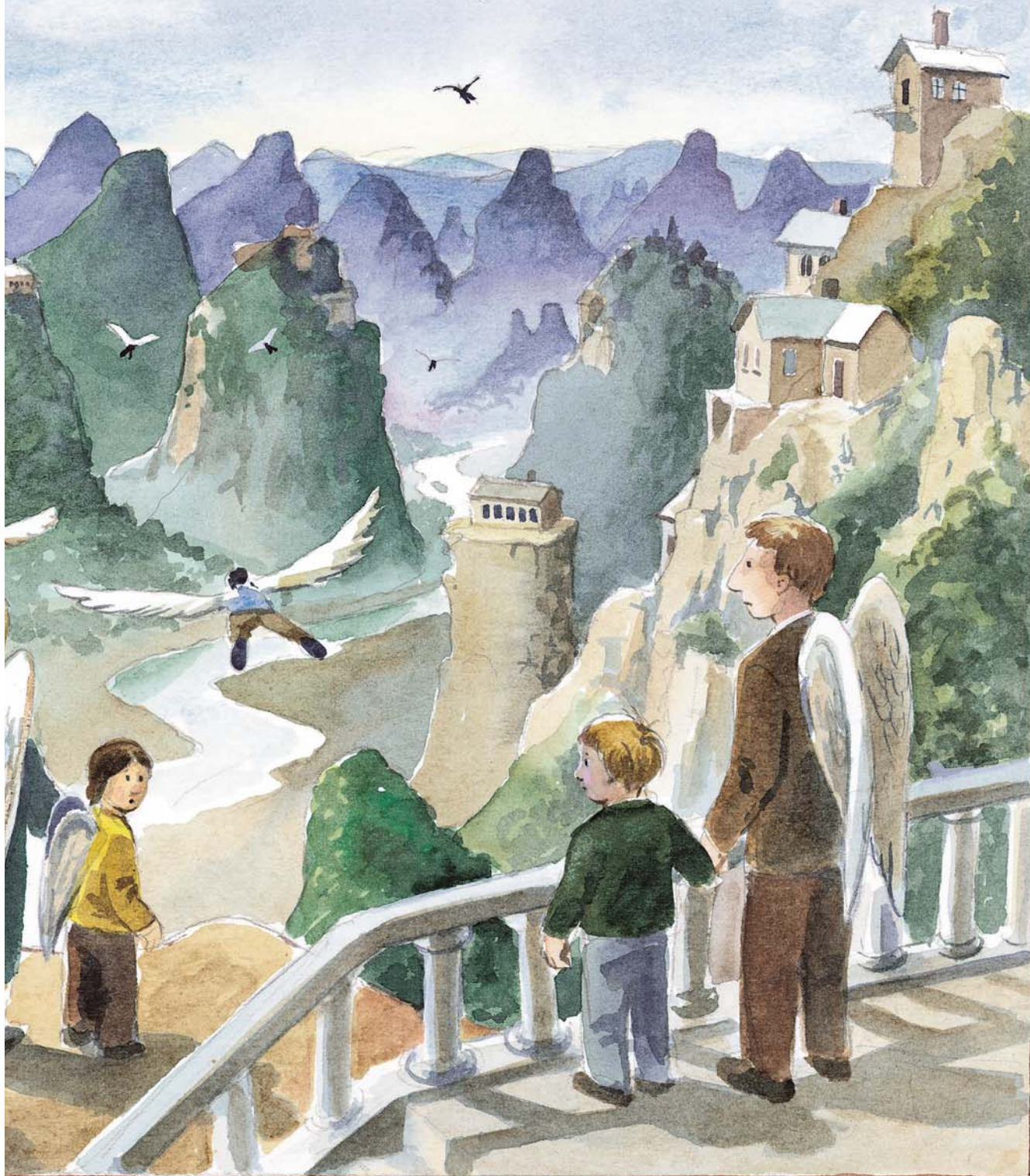
Тада га је мама подигла на крило и загрлила.
„Јоване“, рекла је, „живот није увек забаван. Понекад може да буде и тежак. Можда ће теби, пошто немаш крила, бити теже него другима, али мораћеш да научиш да се избориш с тим. Запамти само једно: ниси ништа гори од других! Дobar си и вредан колико и други. И ми те много волимо.“

Тог дана кад су деца из вртића по први пут испробавала своја крила, Јован се ипак осећао јадно и запостављено.

Друга деца су нестрпљиво и весело чекала да дође ред на њих. Несигурним крилима одједрила су преко

ивице стене. Једно по једно, све више и више, у ведро небо. Јован је ухватио Сарин поглед. Изгледала је тужно и он је опет осетио како га нешто стеже у грудима.

Читавог лета вежбали су летење, сви осим Јована. Кад је стигла јесен, почела је школа, али је Јован морао да остане код куће. Како и да дође до школе кад је била високо на врху брда, као и све друге куће на планини? А он је сада био исувише велики и тежак да би тата могао да лети носећи га на раменима.

Јадни Јован! Више никад неће осетити како му ветар мрси косу и оно треперење у стомаку кад с висине погледа надоле, на земљу.

Није имао ни друштва. Понекад му се чинило као да се деца дошаптавају њему иза леђа. Док су га прелетала, показивала су прстом на њега.

Мисле да сам будала само зато што не умем да летим, мислио је.

Једино је Сара долазила после школе да се поигра с њим.

Сигурно долази само зато да би испала добра, мислио је Јован. Сажаљева ме!

Зато се једном продрао:

„Пали одавде! Остави ме на миру!”

О, како је било самотно кад је одлетела!

Једног јутра му је прекипело, свега му је била доста. „Ја уопште нисам за жаљење”, рекао је самом себи. „Нисам ништа гори од било кога другог. Имам две ноге на којима могу да ходам. Могу да идем пешке до школе!” Није то био нарочито дугачак пут. Низ брдо, кроз долину, преко реке, па уз друго брдо до самог врха. Јован је купио своје књиге и написао мами цедуљицу: **ОТНШО САМ У ШКОЛУ.**

Само Јован зна колико је тешко било спустити се низ то стрмо брдо! Кад је нагазио на неколико климавих стена, зазвучало је као да се цела планина руши око њега. Спотакао се, разбио колена и лакат.

„Зашто овде нема ступе-ница?“ – повикао је бесно ка небу.

Кад се спустио, наишао је на широку и дубоку реку која је протицала долином.

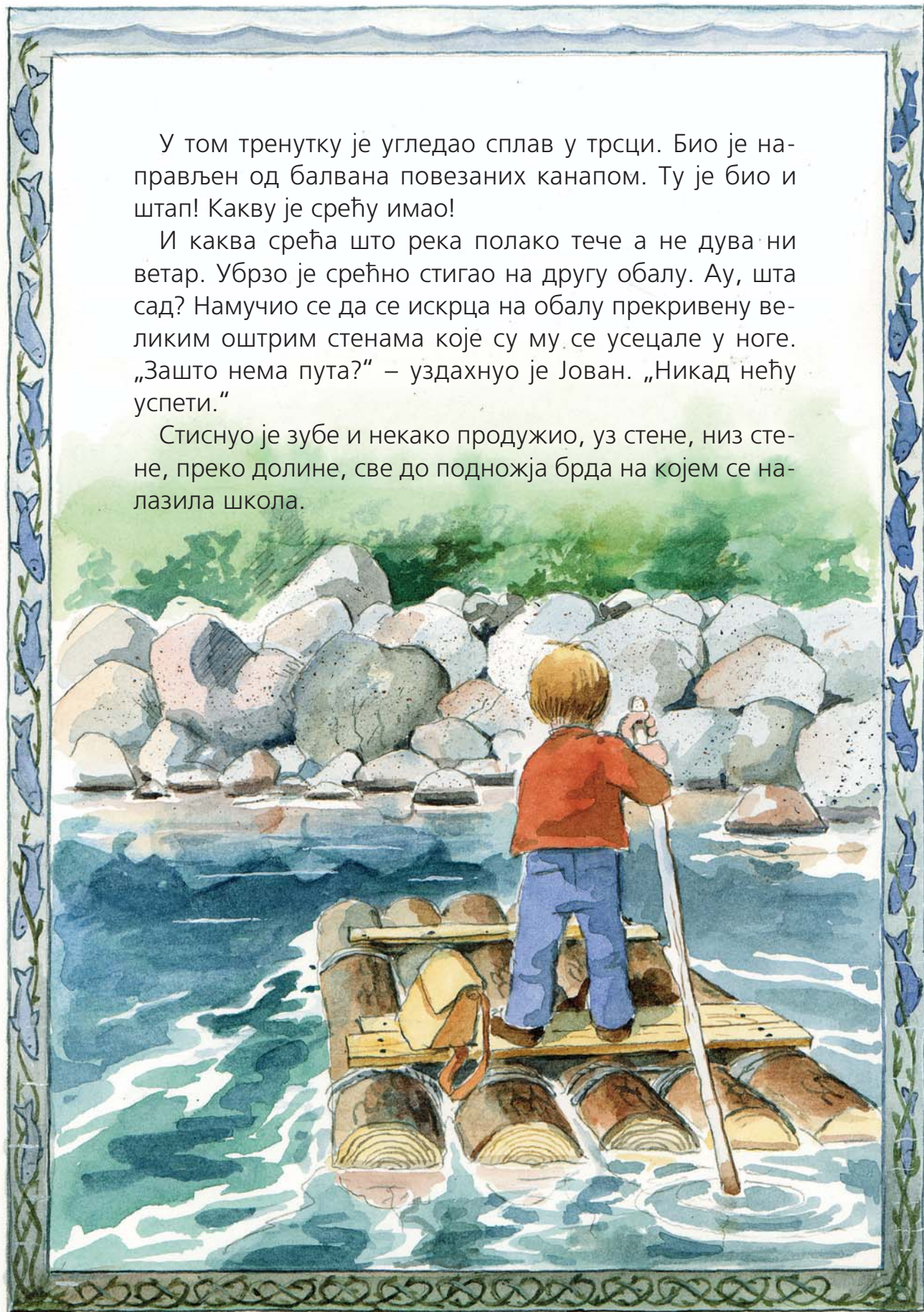
„Зашто овде нема моста? Како да пређем? Боље да се вратим кући.“

У том тренутку је угледао сплав у трсци. Био је направљен од балвана повезаних канапом. Ту је био и штап! Какву је срећу имао!

И каква срећа што река полако тече а не дува ни ветар. Убрзо је срећно стигао на другу обалу. Ау, шта сад? Намучио се да се искрца на обалу прекривену великим оштрим стенама које су му се усецале у ноге. „Зашто нема пута?“ – уздахнуо је Јован. „Никад нећу успети.“

Стиснуо је зубе и некако продужио, уз стене, низ стене, преко долине, све до подножја брда на којем се налазила школа.

Ту је стао, забацио главу и немо зурио. Скроз високо, налазила се школа, попут неке мале неосвојиве тврђаве, на врху скоро усправног планинског зида.

Јован је занемео. Осетио је како га опет нешто стеже у грудима и дошло му је да заплаче. Да не би заплакао, из све снаге је шутнуо неки камен, који је ударио у брдо уз пригушен, туп тресак.

„Знам како ти је “, рекао је неки глас. „Ово место није направљено за људе као што смо ти и ја.“

Јован се окренуо. Пред њим је стајао веома стар човек и гледао га. Лице му је било изборано као сува шљива. Јован га се уплашио, али је онда видео да се деда љубазно осмехује и да су му очи добре.

„Ни ти не можеш да летиш?“ – промуцао је Јован. „Па имаш крила као сви остали.“

„Крила су ми сувише слаба“, уздахнуо је деда. „Више не могу да ме носе.“

„О, а ја мислио да сам једини на читавом свету који не може да лети“, узвикнуо је Јован.

„Ма какви, има нас још“, рекао је деда, „али нас нико не примећује. Живимо у засенку, овде, доле на земљи.“

Јован се запањено. Замисли, није сам!

„Али... зашто се онда све школе, куће и продавнице налазе на врховима брда?“ – упитао је запањено.

„Зато што је одувек било тако“, рекао је деда.

„А зашто не направе степенице, мостове и путеве за нас који не можемо да летимо?“ – чудило се Јован.

„Зато што они који одлучују не разумеју како је кад не можеш да летиш.“

„Онда ћемо морати да им објаснимо“, рекао је Јован.
„И они ће једног дана бити стари и уморни.“

„Ниси ти нимало глуп“, осмехнуо се деда. „Кад они који сада одлучују остаре, е, онда ће други одлучивати. Хајде да те сад отпратим кући. Живим с друге стране реке, баш као и ти. Онај сплав који си позајмио, мој је. Можемо после још да попричамо. Сад ћемо да пожуримо да се твоја мама не би бринула.“

Касно, мама је већ била забринута и љута.

„Обећај ми да више никад нећеш тако срљати“, грдила га је. „Шта све теби неће пасти на памет! Могоао си да се разбијеш кад си склизнуо низ брдо! И шта да си се удавио у реци?!“ Онда га је чврсто загрлила.

„Није било тако страшно“, рекао је Јован. „Нашао сам добар сплав. Само сам мало поквасио ноге.“

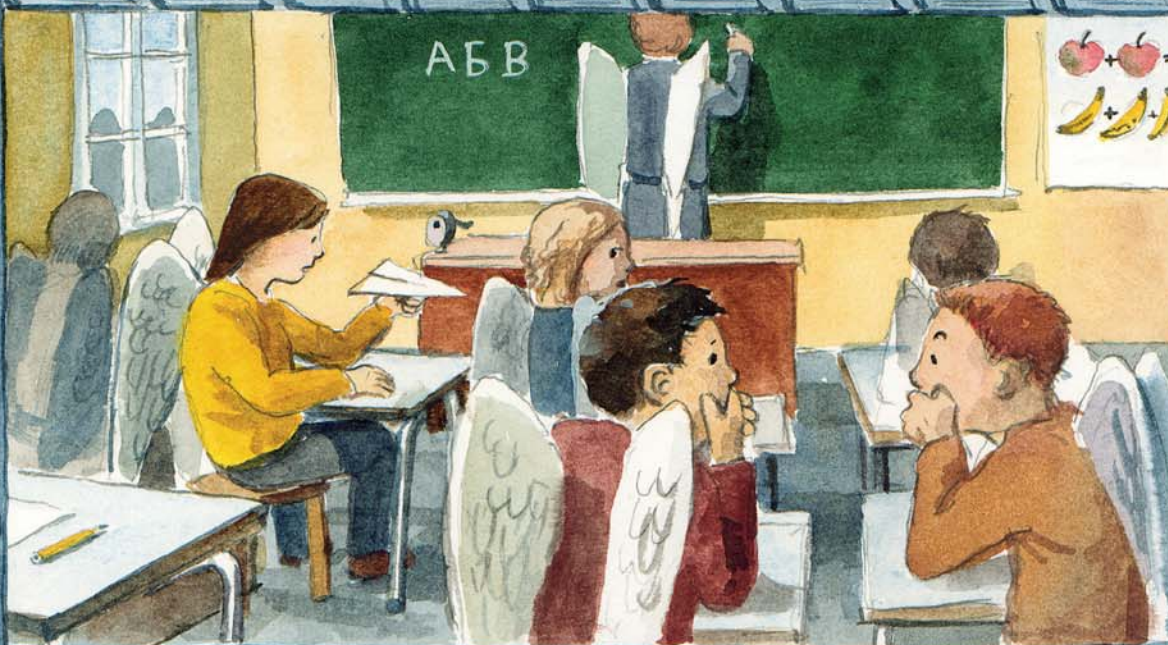
Сара се досађивала у школи. Пусто је и досадно без Јована, мислила је. Нас двоје стално измишљамо нешто забавно!

Трес! Авион од папира је налетео право на Сарин нос. Скочила је кô опарена. Иза ње се зачуо кикот. Био је то Крле.

„Будало једна, видећеш ти!“ – викнула је Сара и покупила папирни авион.

А онда јој је синула идеја. Толико је била фантастична та идеја, да је Сара остала да седи отворених уста и ужареног погледа.

„Знам како Јован може да долази у школу“, рекла је самој себи стискајући папирни авиончић. Кад су се завршили часови, полетела је, не, бацила се ка Јовановој кући да му одмах каже.

Јован је копао степенице на падини према долини кад је она дошла.

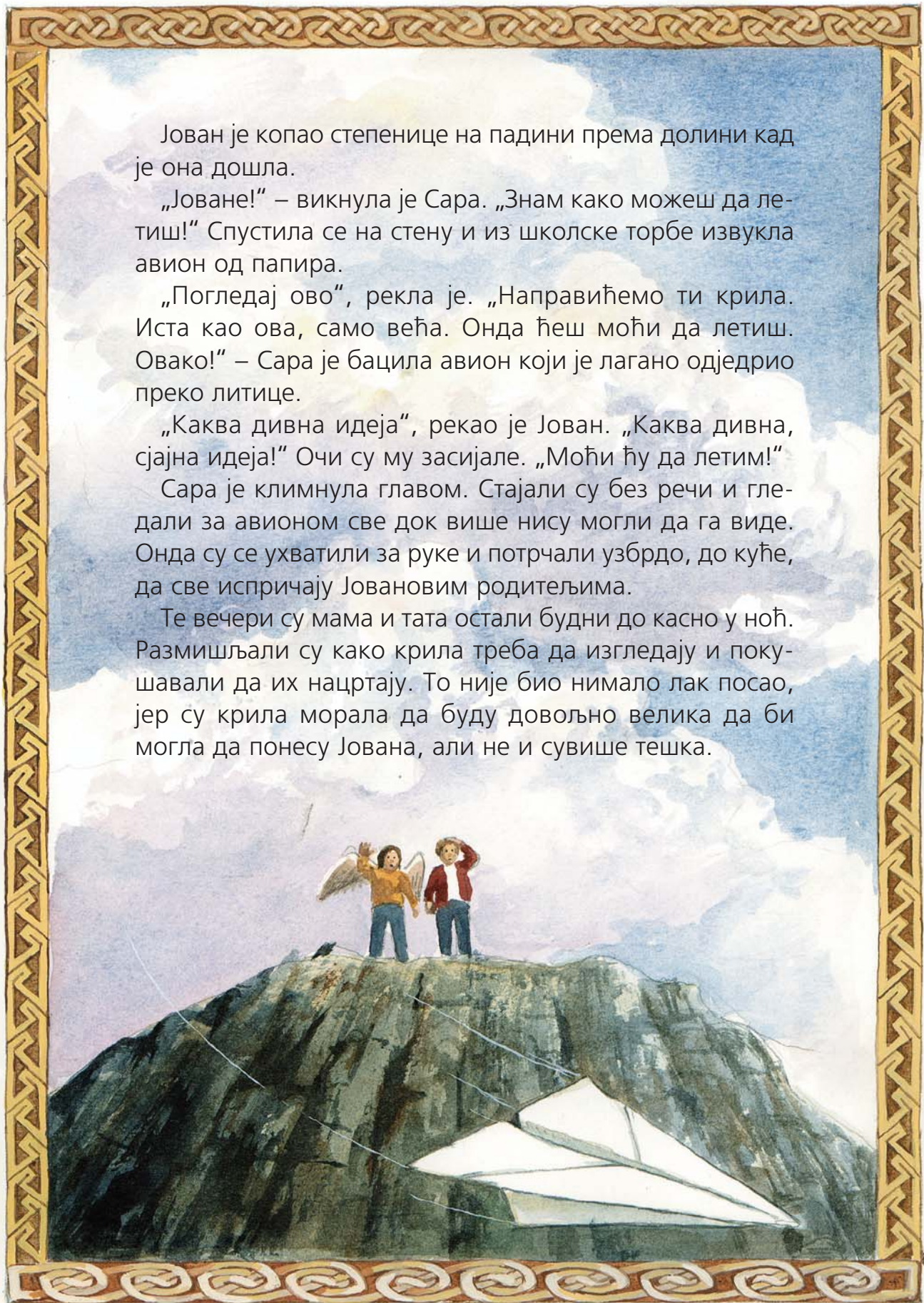
„Јоване!“ – викнула је Сара. „Знам како можеш да летиш!“ Спустила се на стену и из школске торбе извукла авион од папира.

„Погледај ово“, рекла је. „Направићемо ти крила. Иста као ова, само већа. Онда ћеш моћи да летиш. Овако!“ – Сара је бацила авион који је лагано одједрио преко литице.

„Каква дивна идеја“, рекао је Јован. „Каква дивна, сјајна идеја!“ Очи су му засијале. „Моћи ћу да летим!“

Сара је климнула главом. Стајали су без речи и гледали за авионом све док више нису могли да га виде. Онда су се ухватили за руке и потрчали узбрдо, до куће, да све испричају Јовановим родитељима.

Те вечери су мама и тата остали будни до касно у ноћ. Размишљали су како крила треба да изгледају и покушавали да их нацртају. То није био нимало лак посао, јер су крила морала да буду довољно велика да би могла да понесу Јована, али не и сувише тешка.

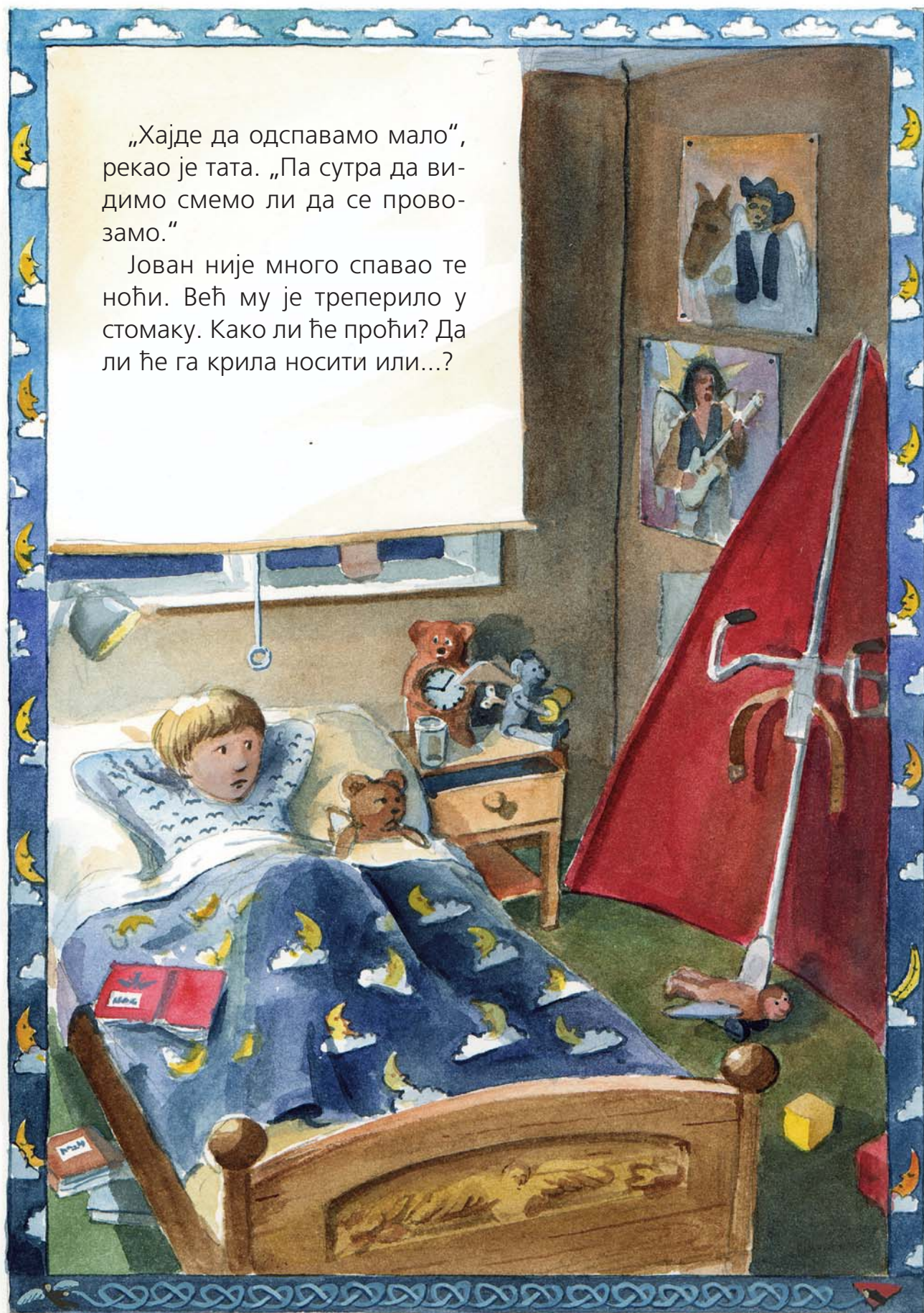

Сутрадан, у суботу, сви су заједно правили крила. Јованова мама је исцртала облик на платну. Сарина мама је порубила комаде тканине на шиваћој машини. Сара и Јован су помагали тати да направи оквир од лаких, алуминијумских цеви.

Касно увече крила су била готова. Црвена, сјајна крила на чврстом носачу.

„Хајде да одспавамо мало“,
рекао је тата. „Па сутра да ви-
димо смемо ли да се прово-
замо.“

Јован није много спавао те
ноћи. Већ му је треперило у
стомаку. Како ли ће проћи? Да
ли ће га крила носити или...?

Код стрме литице, где је Сара давно први пут полетела, Јован је закачио своја нова крила. Тата је стајао поред њега и држао дугачко уже чији је други крај везао око Јовановог струка. Заједно ће летети, јер ако Јован буде летео сам срушиће се у долину, баш као авион од папира. Али ако неко лети с њим, вукући га на ужету, моћи ће да лети као змај од папира, докле год хоће.

„Држ’ се, полећемо”, викнуо је тата а онда су се бацили преко ивице. Јован је падао неколико метара. Убрзо је осетио како крила хватају ветар, подижући га увис.

Летим, помислио је. „Летим”, викао је тако гласно да је планина одзвањала а људи су провиривали из својих кућа да виде шта се то дешава.